

SOVYET NÜFUS TRANSFERİ: KIRIM'DA TOPRAK, GÜÇ VE İDEOLOJİ

Emina YILMAZ*

Kırım Tatarları, Sovyetler Birliğinin kuruluşundan itibaren "özerk yerli nüfus" olarak tanınmışlardır. Bu statü, onların eşsiz kültürlerini ve dillerini korumalarının yanı sıra kendi eğitim kurumlarını hayata geçirmelerine imkân sağlamıştır. 1920'li ve 1930'lu yıllarda, Tatarlar Kırım'ın önemli bir kültürel bileşenini oluşturmuşlardır. Şöyle ki söz konusu dönemde Kırım Tatarları bölge nüfusunun yaklaşık %25 ila %30'unu meydana getirmişlerdir. Ancak Stalin rejiminin baskıcı politikaları Kırım Tatarları üzerinde karanlık bir dönemin başlamasına neden olmuştur. Söz konusu dönemde Tatarlar asimilasyon girişimlerine karşı çıkmışlardır. Bu kimseler kendi dillerini, sanatlarını ve kültürlerini koruma çabalarından vazgeçmemişlerdir. Ancak 1944 yılına gelindiğinde Stalin'in Kırım Tatarlarına yönelik kitlesel tahliye emri vermesi bir dizi trajik olayların yaşanmasına neden olmuştur. Bu minvalde yaklaşık 235 bin Kırım Tatarı Orta Asya coğrafyasındaki Özbekistan ve Kazakistan gibi ülkelere zorunlu olarak göç ettirilmişlerdir. Bu zorunlu tahliye; insan haklarının açık bir şekilde ihlal edilmesine sebebiyet vermiştir. Kırım Tatarları göç sürecinde yaşadıkları büyük acılara rağmen kimliklerini ve kültürlerini korumaya çalışmışlardır. Zaman içerisinde Kırım Tatarlarının hakları genişletilmişse de Bu kişilerin ülkelerine dönmeleri ancak 1989 yılında mümkün olmuştur. Yukarıda vurgulandığı üzere Kırım Tatarlarının sınır dışı edilmeleri, Sovyet nüfus politikasının en önemli örneklerinden birini oluşturmaktadır. Ancak Kırım Tatarları kültürel kimliklerini yeniden inşa etme ve gelecek nesillere ulaştırma çalışmalarından hiçbir zaman vazgeçmemişlerdir.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Birinci Sınıf Öğrencisi